

Thedenius Botaniska exkursioner i Stockholmstrakten IV

BEARBETAD AV MORA ARONSSON

Den fjärde av Thedenius exkursioner går norrut och mot nordväst förbi Ulriksdal till Sollen-
tuna, Eds, Järfälla och Spånga socknar (Thedenius, 1859). För bakgrunden till denna historiska
exkursionsguide hänvisar jag till Daphne nr 1 1993.

I Trädgårdsföreningens trädgård vid Drottninggatan
finner man vanligen kammynta *Elsholtzia cristata*,
revormstörel *Euphorbia helioscopia*, rävtörel *E. peplus*,
rödmålla *Chenopodium rubrum*, lönn-målla *C.*
hybridum med flera så kallade ogräs.

Omkring väderkvarnar, belägna på backarna väster
om Qvarngränd och Rådmansgatan, förekommer
borstsenap *Sisymbrium loeselii* och på potatisåkrar:
nattglim *Silene noctiflora*; vid vattenpölar i grannska-
pet: grått saltgräs *Puccinellia distans*.

På Observatoriebacken växer färgkulla *Anthemis*
tinctoria, vädcklint *Centaurea scabiosa*, klippfibblor
Hieracium grupp *Oreadea*, hagfibblor *H.* grupp *Vul-*
gatiformia, blåeld *Echium vulgare*, gulsporre *Linaria*
vulgaris, rågvallmo *Papaver dubium*, spikvallmo

Papaver argemone, oljedådra *Camelina sativa*, sandvita
Berteroa incana, sanddraba *Draba nemorosa*, vitblåra
Silene latifolia, vårarv *Cerastium semidecan-drum*,
gullusern *Medicago falcata*, vit sötväppling *Melilotus*
alba, knytling *Hernaria glabra* och lundalm *Ulmus*
minor (planterad) samt på trädstammar: hårhättemossa
Orthotrichum diaphanum och dvärg-hättemossa *O.*
pumilum!

Uti Gåsgränden vid Norrtullsgatan och den mitt-
emot liggande Adelsgränden har flera år i rad funnits
bosyska *Ballota nigra* ssp. *nigra*.

Vid Karlsbergsallén, särdeles i närheten av Berg-
ianska trädgården, har förekommit gråfibbla *Hieracium*
pilosella, bosyska *Ballota nigra* ssp. *nigra*, vårflenört
Scrophularia vernalis, trädgårdsveronika *Ve-*

ronica persica, rödkörvel *Torilis japonica*, skuggnäva *Geranium pyrenaicum*, blåtåtel *Molinia caerulea*, stagg *Nardus strida*, stjärtmossa *Pterygoneurum ovatum*, tranmossa *Trematodon ambiguus*; i den norr om allén belägna Rörstrandshage: krissla *Inula salicina* och tagelsäv *Eleocharis quinqueflora*; i Bergianska trädgården förvildade: rysk drakblomma *Dracocephalum thymiflorum*, stor nunneört *Corydalis solida*, blek jordrök *Fumaria vaillantii*, mållamarant *Amaranthus lividus*, ängsvårlok *Gagea pratensis*.

I egendomar nära Norrtullsgatan finner man stundom ädelmynta *Mentha x gentilis*, mellanplister *Lamium confertum*, luddveronika *Veronica opaca*, dansk körvel *Anthriscus cerefolium*, stinkmålla *Chenopodium vulvaria*. I Olofsdals egendom vid samma gata har färgmåra *Asperula tinctoria* växt för flera år sedan, men är nu försvunnen. Vid Norrtull påträffas myskmalva *Malva moschata* och inom porten till Bellevuepark: mattram *Tanacetum parthenium* och backsmörblomma *Ranunculus polyanthemos*; på Generalsbacken: blåeld *Echium vulgare*, syren *Syringa vulgaris*, sandviol *Viola rupestris*, kantig fetknopp *Sedum sexangulare*, flentimotej *Phleum phleoides*, läsbräken *Botrychium lunaria*, kalkkvastmossa *Dicranum brevifolium*, snölav *Cetraria nivalis* och strutlav *Cetraria cucullata* samt luddig påskrislav *Stereocaulon tomentosum*.

På åkrar nära Stallmästargården brukar förekomma flikplister *Lamium hybridum* och åkerkål *Brassica rapa* ssp. *sylvestris*; på kärrängen åt Haga park: kärrvial *Lathyrus palustris*; vid Norrbacka: renfana *Tanacetum vulgare* och nattglim *Silene noctiflora*; i Solnaskogen: linnea *Linnaea borealis*, ryl *Chimaphila umbellata*, ögonpyrola *Moneses uniflora* grönpyrola *Pyrola chlorantha*, klockpyrola *P. media*, och klotpyrola *P. minor*, spindelblomster *Listera cordata*, skogsknipprot *Epipactis helleborine* och blekfryle *Luzula pallescens*; på Solna kyrkogårdsmur: gruskammossa *Abietinella abietina* med kapslar; på kyrkogården: gullusern *Medicago falcata*; på fältet omkring kyrkan: ängsklocka *Campanula patula*, mjukdån *Galeopsis ladanum*, vattenblink *Hottonia palustris*, ängsnäva *Geranium pratense* och stor huvmossa *Physcomitrium pyriforme*; på Nya kyrkogården: fältmalört *Artemisia campestris*, sandvita *Berteroa incana* och fältarv *Cerastium arvense*, men den sistnämnda är icke observerad på senare år.

I Haga park växer: bergkorsört *Senecio sylvaticus*, krissla *Inula salicina*, syren *Syringa vulgaris*, liguster *Ligustrum vulgare*, snårvinda *Calystegia sepium*, vätteros *Latbraea squamaria*, linnea *Linnaea borealis*, fläder *Sambucus nigra*, toppklocka *Campanula glomerata* och nässelklocka *C. trachelium*, getapel *Rhamnus catharticus*, kärrsilja *Peucedanum palustre*, spenört *Laserpitium latifolium*, desmeknopp *Adoxa moschatellina*, backsmörblomma *Ranunculus polyanthemos*, akleja *Aquilegia vulgaris*, trolldruva

Vårflenört (*Scrophularia vernalis*) funnen vid Karlsbergs-allén, i Beylons park vid gården, vid Ulriksdal samt vid Ingenting. Teckning: Bengt Nicolson

Actaea spicata, sibirisk nunneört *Corydalis nobilis*, vattenfräne *Rorippa amphibia*, lundbräsma *Cardamine impatiens*, lunddraba *Draba muralis*, rödblåra *Silene dioica* och vitblåra *S. latifolia* och nattglim *S. noctiflora*, skogsarv *Moehringia trinervia*, svarta vinbär *Ribes nigrum* och skogsvinbär *R. spicatum*, päron *Pyrus communis*, vildapel *Malus sylvestris*, oxel *Sorbus intermedia*, trubbhagtorn *Crataegus monogyna*, luddros *Rosa sherardii*, parksmuttron *Pragaria moschata*, *Geum rivale x urbanum*, häckspirea *Spiraea salicifolia*, surkörnbär *Prunus cerasus* och sötkörnbär *P. avium*, vårärt *Lathyrus vernus*, skogsvicker *Vicia sylvatica*, getväppling *Anthyllis vulneraria*, mjölon *Arctostaphylos uva-ursi*, grönpyrola *Pyrola chlorantha* och klockpyrola *P. media*, ögonpyrola *Moneses uniflora*, ryl *Chimaphila umbellata*, tallört *Mo-notropa hypopitys* var. *hypopitys*, strandskräppa *Rumex maritimus*, tibast *Daphne mezereum*, humle *Humulus lupulus*, bok *Fagus sylvatica*, *Salix triandra x viminalis*, rödvide *S. purpurea* och korgvide *S. viminalis*, europeisk lärk *Larix decidua*, tuja *Thuja occidentalis* (de sex sista planterade), knärot *Goodyera repens*, skogsknipprot *Epipactis helleborine*, kor-

allrot *Corallorhiza trifida*, vildtulpan *Tulipa sylvestris*, kungsängslilja *Fritillaria meleagris*, krollilja *Lilium martagon*, storrams *Polygonatum multiflorum*, missne *Calla palustris*, stor igelknopp *Sparganium erectum*, slankstarr *Carex flacca*, bunkestarr *C. elata*, vippstarr *C. paniculata* och tagelstarr *C. appropinquata*, luddtåtel *Hokus lanatus*, älvväxing *Sesleria caerulea*, kärrbräken *Thelypteris palustris*, mörk husmossa *Hylocomium umbratum*, pösmossa *Pseudoscleropodium purum*, stubbspretmossa *Herzogiella seligeri*, spärngräsmossa *Brachythecium starkei* och späd gräsmossa *B. reflexum*, klängmossa *Homomallium incurvatum*, stubbfläta *Hypnum pallescens*, hårsidenmossa *Plagiothecium piliferum*, mussvans-mossa *Isothecium myosuroides*, aspfjädermossa *Neckera pennata*, piskbaronmossa *Anomodon attenuatus*, kopparglansmossa *Platygyrium repens*, bågpaktmossa *Plagiomnium medium*, liten räffelmossa *Aulacomnium androgynum*, brun sköldmossa *Buxbaumia aphylla* och grön sköldmossa *B. viridis*, strimhättemossa *Orthotrichum affine* och trubbhättemossa *O. obtusifolium* med kapslar, krusig ulota *Ulota crispa*, ärgmossor *Zygodon* sp., stor neonmossa *Barbula unguiculata*, kalkklansmossa *Didymodon fallax*, krusborstmossa *Kiaeria blyttii*, flagellkvastmossa *Dicranum flagellare*, sotmossa *Andreaea rupestris* och lunglav *Lobaria pulmonaria*. Inom Haga ruiner förekommer kalkpaktmossa *Plagiomnium rostratum*, mellanbryum *Bryum intermedium*, stor klockmossa *Encalypta streptocarpa*, murskrummossa *Tortula muralis*, stor neonmossa *Barbula unguiculata* och liten neonmossa *B. convoluta* med kapslar, kalkklansmossa *Didymodon fallax*, plyschgrusmossa *Ditrichum flexicaule*, mjuk planmossa *Distichium capillaceum* och skogsblekmossa *Chilos-cyphus pallescens*. I linvävargropen och däromkring träffas fältkrassing *Lepidium campestre* och oljedådra *Camelina sativa*; vid Myrbadet vallfibbla *Crepis nicaeensis*.

Vid Frösunda förekomma väddklint *Centaurea scabiosa*, strandtrift *Armeria maritima*, rågvallmo *Papaver dubium* och kornvallmo *Papaver rhoeas* samt blålusern *Medicago sativa*; i Frösundabacke: rättsvans *Myosurus minimus*, skär bryum *Bryum pallens* och liten grävlingmossa *Pogonatum nanum*; vid landsvägen nära Frösundavik: vargtörel *Euphorbia esula*.

Nära Ellenhill växer tidig ängsgentiana *Gentianella amarella* var. *lingulata*, småsileshår *Drosera intermedia*, rosenlim *Silene armeria*, vitblåra *S. latifolia*, källarv *Stellaria alsine*, rödlänke *Peplis portula*, plommon *Prunus domestica* ssp. *domestica*, fiskmålla *Chenopodium polyspermum*, taggstarr *Carex pauciflora*, därrepe *Lolium temulentum* och blåtåtel *Molinia caerulea*. Uti och omkring Råstasjön förekommer dvärgmåra *Galium trifidum*, tätört *Pinguicula vulgaris*, vattenblåddra *Utricularia vulgaris*, dyblåddra *U.*

intermedia och dvärgblåddra *U. minor*, majviva *Primula farinosa*, kransslinga *Myriophyllum verticillatum*, kärrviol *Lathyrus palustris*, rödsträse *Chara tomentosa*, taggsträse *C. hispida*, ängsnycklar *Dactylorhiza incarnata*, vattenaloe *Stratiotes aloides*, gropnate *Potamogeton berchtoldii*, gräsull *Eriophorum latifolium*, tagelstarr *Carex appropinquata*, granbräken *Dryopteris cristatum*, praktkrokmossa *Scorpidium revolvens*, kvarnbäckmossa *Hygrohypnum luridum*, stor näckmossa *Fontinalis antipyretica* med kapslar; vid Öhr: vallört *Symphytum officinale*, tidig ängsgentiana *Gentianella amarella* var. *lingulata*, gråmalva *Lavatera thuringiaca*, dvärghäxört *Circaea alpina* och myskgräs *Hierochloa odorata*; vid Råsta: hjärtstilla *Leonurus cardiaca*, gråmalva *Lavatera thuringiaca* och plattlummer *Diphasiastrum complanatum*; vid Bagartorp: gullkrage *Chrysanthemum segetum*, kornvallmo *Papaver rhoeas*, skuggnäva *Geranium pyrenaicum*, päron *Pyrus communis*, norsk fingerört *Potentilla norvegica*, krikon *Prunus domestica* ssp. *institia*, stallört *Ononis arvensis*, nästrot *Neottia nidus-avis* och plattlummer *Diphasiastrum complanatum*; mellan Agnesberg och Råstasjön: vallfibbla *Crepis nicaeensis*, stallört *Ononis arvensis* och tidlösa *Colchicum autumnale*; vid Agnesberg, nära vägen till tallbacken: fältarv *Cerastium arvense*.

I Brunnsviken nedanför Järva förekommer vattenstäkra *Oenanthe aquatica*; nära Herrgårds-Järva: kornvallmo *Papaver rhoeas*, spikvallmo *P. argemone* och rågvallmo *P. dubium*; på Väderkvärnsbacken: backsippa *Pulsatilla vulgaris*, sandviol *Viola rupestris* och skogsknipprot *Epipactis helleborine*; i Beylons park: ultranunkel *Ranunculus illyricus*, plommonros *Rosa villosa* ssp. *villosa*, avenbok *Carpinus betulus* och tidlösa *Colchicum autumnale*, alla säkerligen från början planterade; vid gården: bolltistel *Echinops sphaerocephalus* och vårflenört *Scrophularia vernalis*.

Vid Ulriksdal växer: stånds *Senecio jacobaea*, renfana *Tanacetum vulgare*, väddklint *Centaurea scabiosa*, hässleklocka *Campanula latifolia*, piggför *Lappula squarrosa*, rysk drakblomma *Drachocephalum thymiflorum*, kattmynta *Nepeta cataria*, vårflenört *Scrophularia vernalis*, småsporre *Chaenorhinum minus*, gulsippa *Anemone ranunculoides*, akleja *Aquilegia vulgaris*, backsmörblomma *Ranunculus polyanthemus*, rågvallmo *Papaver dubium*, hesperis *Hesperis matronalis*, ängsnäva *Geranium pratense*, luktvial *Viola odorata*, toppjungfrulin *Polygala comosa*, saltnarv *Spergularia salina*, fyrting *Crassula aquatica*, *Geum rivale* x *urbanum*, kanelros *Rosa majalis*, smultronklöver *Trifolium fragiferum*, getväppling *Anthyllis vulneraria*, ryl *Chimaphila umbellata*, *Rumex longifolius* x *obtusifolius*, lönnmålla *Chenopodium hybridum*, rödvide *Salix purpurea*, humle *Humulus lupulus*, honungsblomster *Herminium monorchis*, värkrokus *Crocus vernus*, påsklilja *Nar-*

cissus pseudo-narcissus, brandlilja *Lilium bulbiferum*, kungsängshilja *Fritillaria meleagris* och *F. montana*, ängsvårlök *Gagea pratensis*, hårgräsmossa *Cirriophyllum piliferum* med kapslar, pilmossa *Leskea polycarpa*, brun sköldmossa *Buxbaumia aphylla*, praktgrus-mossa *Ditrichum pallidum*, kalkkvastmossa *Dicranum brevifolium*, hållkvastmossa *D. spurium*, med kapslar, bäckblekmossa *Chiloscyphus polyanthos* och liten klotmossa *Mannia pilosa*; på Kaninholmen: backsippa *Pulsatilla vulgaris*.

Omkring Överjärva förekommer: linsnärja *Cuscuta epilinum*, snedbrym *Bryum uliginosum*, kärnbjörnmossa *Polytrichum longisetum*, nordragmossa *Racomitrium microcarpon* och krokvitmossa *Sphagnum subsecundum*; på åkrarna vid Radan: norsk fingerört *Potentilla norvegica*; vid Silverdalen: knärot *Goodyera repens*; vid Kista: piggrö *Lappula squarrosa* och luddunört *Epilobium parviflorum*.

Vid Skansen nära Edsviken finns grusnejlika *Gypsophila muralis*, ryl *Chimaphila umbellata*, vargtörel *Euphorbia esula*, humle *Humulus lupulus*, bunkestarr *Carex elata* och *C. acuta x elata*; vid Edsberg: luden johannesört *Hypericum hirsutum*, *Geum rivale x urbanum* och strandslevmossa *Jungermannia hyalina*; uti Edsviken, nedanför Edsberg: havsnajas *Najas marina* och rödsträse *Chara tomentosa*.

På åkrar omkring Rösjön växer pukvete *Melampyrum arvense*; vid Ytterby och Gillberga: brudsporre *Gymnadenia conopsea*; vid Rotebro: backsippa *Pulsatilla vulgaris*; vid Överby: luddunört *Epilobium parviflorum* och brudsporre *Gymnadenia conopsea*; på Svartinge äng: skånefibbla *Crepis biennis* och honungsblomster *Herminium monorchis*; på Sollentuna allmänning: grönyxne *Coeloglossum viride*; vid Bisslinge i Eds socken: ängsnäva *Geranium pratense*; vid Löfsta: uppländsk vallört *Symphytum x uplandicum*; vid Runsa: stenfrö *Lithospermum officinale*, *Bryum erythrocarpon* agg. och åkerdagmossa *Pseudephemerum nitidum*; vid Harva: sommarvicker *Vicia angustifolia*; vid Järfälla kyrka: backsippa *Pulsatilla vulgaris*; vid Hägerstalund: brudsporre *Gymnadenia conopsea*; vid Rinkeby och de flesta andra byar i Spånga: piggrö *Lappula squarrosa*.

Vid Duvebol växer korskovall *Melampyrum cristatum* och pukvete *M. arvense*, dvärgbläddra *Utricularia minor*, kärrvial *Lathyrus palustris*, stallört *Ononis arvensis*, ängsnycklar *Dactylorhiza incarnata*, skogsknipprot *Epipactis helleborine*, snip *Trichophorum alpinum*, plattlumner *Diphasiastrum complanatum*; vid Duvebolssjön: myrduddmossa *Cinclidium stygium*, med kapslar och fingerbålsmossa *Riccardia palmata*; vid Långlöt: flikplister *Lamium hybridum* och duvnäva *Geranium columbinum*; vid Långlötssjön: myggblomster *Hammarbya paludosa*, vitag *Rhynchospora alba*, snip *Trichophorum alpinum*, tagelstarr *Carex appropinquata*, granbräken

Dryopteris cristata och myrlummermossa *Barbilopbozia kunzeana*; vid Sundbyberg: vallört *Symphytum officinale* och spikvallmo *Papaver argemone*; vid Lilla Alby: pingstlilja *Narcissus poeticus* nästan förvildad; vid Ekhags- eller Träsksjön: dvärgbläddra *Utricularia minor*, tätört *Pinguicula vulgaris*, majviva *Primula farinosa*, sjöranunkel *Ranunculus lingua*, toppjungfrulin *Polygala comosa* och rosettjungfrulin *P. amarella*, strandviol *Viola persicifolia*, storsileshår *Drosera anglica*, rödlänke *Peplis portula*, kransslinga *Myriophyllum verticillatum*, hästsvans *Hippuris vulgaris*, vippärt *Lathyrus niger*, myggblomster *Hammarbya paludosa*, vitag *Rhynchospora alba*, tagelsäv *Eleocharis quinqueflora*, jättestarr *Carex riparia*, hårstarr *C. capillaris*, tagelstarr *C. appropinquata*, ängsstarr *C. hostiana* och strängstarr *C. chordorrhiza* samt granbräken *Dryopteris cristata*; i Ekshagsjöns utloppskanal: hästsvans *Hippuris vulgaris* och löktåg *Juncus bulbosus*; vid Stora Alby: spikvallmo *Papaver argemone* och kornädra *Neslia paniculata*.

Vid Huvudsta förekommer gullkrage *Chrysanthemum segetum*, rågvallmo *Papaver dubium*, slamkrypa *Elatine hydropiper*, rödlänke *Peplis portula* och ryl *Chimaphila umbellata*; mellan Huvudsta och Ekelund: *Caloplaca crenularia*; i skogen ovanför Eklund: linnea *Linnaea borealis* och ryl *Chimaphila umbellata*; på stranden av Ulsundafjärden: vattenfräne *Rorippa amphibia* och *Geum rivale x urbanum*; på berget mellan Eklund och Karlbergs Djurgård: grov fjädermossa *Neckera crispa* och stor pigglav *Cladonia anauocraea*; vid Karlbergs badställe: lungört *Pulmonaria obscura*, slamkrypa *Elatine hydropiper*, skogsvinbär *Ribes spicatum* och krusbär *R. uva-crispa*, päron *Pyrus communis* och blåhallon *Rubus caesius*; i sjön *Potamogetongramineus x perfoliatus*; vid Karlbergs kanal: krikon *Prunus domestica* ssp. *instittia* och slankstarr *Carex flacca*; i Karlbergs Djurgård: värklynne *Valerianella locusta*, skogsarv *Moehringia trinervia* och älvväxing *Sesleria caerulea*; i en damm nära Laboratorium: trindstarr *Carex diandra*; dels vid samma damm, dels närmare Karlbergs park: sommarfläder *Sambucus ebulus*; vid Ingenting: ängsklocka *Campanula patula*, vårflenört *Scrophularia vernalis*, luddveronika *Veronica opaca*, majviva *Primula farinosa*, spenört *Laserpitium latifolium*, vattenstakra *Oenanthe aquatica*, strandviol *Viola persicifolia*, toppjungfrulin *Polygala comosa*, vårvicker *Vicia lathyroides*, grönyxne *Coeloglossum viride*, kamäxing *Cynosurus cristatus*, blåtätel *Molinia caerulea* och gullhavre *Trisetum flavescens*; på backar mellan Ingenting och Bomdammen: vårspärgel *Spergula morisonii*, duvnäva *Geranium columbinum*, kantig fetknopp *Sedum sexangulare*, päron *Pyrus communis*, gullklöver *Trifolium aureum*, jordklöver *Trifolium campestre* och backklöver *Trifolium montanum*, lövbinda *Fallopia dumetorum*, flentimotej *Phleum phle-*

oides, liten sprötmossa *Eurhynchium pulchellum*, silverbryum *Bryum argenteum*, med kapslar och luddig påskrislav *Stereocaulon tomentosum*; uti och nära invid Bomidammen: nickskära *Bidens cernua*, vattenveronika *Veronica anagallis-aquatica*, sköldmöja *Ranunculus peltatus*, vattenfräne *Rorippa amphibia*, svarta vinbär *Ribes nigrum*, vanlig pilört *Persicaria lapathifolia* ssp. *pallida*, hårslinga *Myriophyllum alterniflorum*, uddslinke *Nitella mucronata*, vattenaloe *Stratiotes aloides*, missne *Calla palustris*, kupandmat *Lemna gibba* och korsandmat *Lemna trisulca*, gräsnate *Potamogeton gramineus* och bandnate *Potamogeton compressus*, bredkaveldun *Typha latifolia*, kallgräs *Catabrosa aquatica* och filthättemossa *Orthotrichum urnigerum*.

I Karlbergs park påträffar man ängsskära *Serratula tinctoria*, klasefibbla *Crepis praemorsa*, snårvinda *Calystegia sepium*, blågull *Polemonium caeruleum*, väteros *Latbraea squamaria*, vattenblink *Hottonia palustris*, vattenklöver *Menyanthes trifoliata*, getapel *Rhamnus catharticus*, akleja *Aquilegia vulgaris*, äkta stormhatt *Aconitum napellus* och trädgårdsstormhatt *A. x stoerkianum*, trolldruva *Actaea spicata*, lundbrämsa *Cardamine impatiens*, lundtrav *Arabis hirsuta*, desmeknopp *Adoxa moschatellina*, sibirisk nunneört *Corydalis nobilis*, springkorn *Impatiens noli-tangere*, ängsnäva *Geranium pratense*, luktviole *Viola odorata* och underviole *V. mirabilis*, vitblåra *Silene latifolia*, borstnejlika *Dianthus barbatus*, parksmuttron *Pragaria moschata*, vårrätt *Lathyrus vernus*, skogsvisker *Vicia sylvatica*, tibast *Daphne mezereum*, tvåblad *Listera ovata*, nästrot *Neottia nidus-avis*, korallrot *Corallorhiza trifida* (de båda sistnämnda förgäves sökta under senare år), påsklilja *Narcissus pseudo-narcissus* och pingstlilja *N. poeticus*, vildtulpan *Tulipa sylvestris*, krollilja *Lilium martagon* och brandlilja *L. bulbiferum*, aftonstjärna *Ornithogalum nutans*, storrams *Polygonatum multiflorum*, kärrull *Eriophorum grande*, slankstarr *Carex flacca*, lundelm *Roegneria canina*, gullhavre *Trisetum flavescens*, hässlebrodd *Milium effusum*, älvväxing *Sesleria caerulea*, ormtunga *Ophioglossum vulgatum*, stubbspretmossa *Herzogiella seligeri*, hasselsprötmossa *Eurhynchium angustirete* med kapslar och lundsprötmossa *E. hians*, med kapslar, gyllenmossa *Tomentypnum nitens*, blek skedmossa *Calliagon stramineum* med kapslar, hårgräsmossa *Cirriphyllum piliferum* med kapslar, lerkrokmossa *Drepanodadus aduncus* med kapslar, klängmossa *Homomallium incurvatum*, pilmossa *Leskea polycarpa*, trädkryp-mossa *Amblystegium subtile*, aspfjädermossa *Neckera pennata*, repmossa *Pterigynandrum filiforme* med kapslar, myruddmossa *Cindidium stygium* med kapslar, skogspraktmossa *Plagiommium affine*, kärrbryum *Bryum pseudotriquetrum*, långskaftad svanmossa *Meesia longiseta* och trekantig svanmossa *M. tri-*

quetra, strimhättemossa *Orthotrichum affine*, stor neonmossa *Barbula unguiculata*, jordveckmossa *Diplophyllum obtusifolium*, sandflikmossa *Lophozia bicrenata*, bäckblekmossa *Chiloscyphus polyanthos*, lunglav *Lobaria pulmonaria*, Rinodina *confragosa* och lönnlav/slät lönnlav *Baddia rubella fraxinea*.

Vid Karlbergs värdshus växer fältkrassing *Lepidium campestre*, vit kattost *Malva pusilla*, stor söt-väppling *Melilotus altissimus*, honträd av knäckepil *Salix fragilis*, liten grävlingmossa *Pogonatum nanum* och stor grävlingmossa *P. urnigerum*, brun sköldmossa *Buxbaumia aphylla*, dikesnardia *Nardia scalaris* och platt rosett *Riccia glauca*; på åkrar, potatisland och annan odlad mark nära Karlberg: stor kardborre *Arctium lappa*, cikoria *Cichorium intybus*, opievallm *Papaver somniferum*, luddveronika *Veronica opaca*, rosenmalva *Malva alcea* och rödmalva *M. sylvestris* samt norsk fingerört *Potentilla norvegica*.

Uti och på stranden av Karlbergssjön förekommer dvärgmåra *Galium trifidum*, besksöta *Solanum dulcamara*, strandpryl *Littorella uniflora*, sjöranunkel *Ranunculus lingua*, sylört *Subularia aquatica*, sprödarv *Myosoton aquaticum*, fyrling *Crassula aquatica*, hårslinga *Myriophyllum alterniflorum*, gul svärdslija *Iris pseudacorus*, bredkaveldun *Typha latifolia*, jättegröe *Glyceria maxima* och sjökantlav *Hymenelia lacustris*.

På backar mellan Karlberg och Rörstrand finner man liten klotmossa *Mannia pilosa* och platt rosett *Riccia glauca* samt i diken nedanför backarna: slidjordmossa *Dicranella schreberana*; vid Rörstrand: knölklocka *Campanula rapunculoides*, murgrönsveronika *Veronica hederifolia*, getapel *Rhamnus catharticus*, odört *Conium maculatum*, sandviole *Viola rupestris*, äppelros *Rosa rubiginosa*, ängsfräken *Equisetum pratense*, pärlhyacint *Muscari botryoides*, gullhavre *Trisetum flavescens*, knölgröe *Poa bulbosa* och silverbryum *Bryum argenteum* med kapslar; i alléen: tysklönn *Acer pseudoplatanus*, planterad; vid Sabbatsberg: pestskräp *Petasites hybridus*, vallört *Symphytum officinale*, sandvita *Berteroa incana*, duvnäva *Geranium columbinum*, vårspärgel *Spergula morisonii*, kantig fetknopp *Sedum sexangulare*, äppelros *Rosa rubiginosa*, småborre *Agrimonia eupatoria*, grönpil *Salix alba x fragilis* (ett hanträd, planterad), flentimotej *Phleum phleoides*, grått saltgräs *Puccinellia distans*, kalkklockmossa *Homalothecium lutescens*, kustlav *Lecanora achariana*. Där har även växt sötvedel *Astragalus glycyphyllos*, men är nu utgången.

Litteratur:

Thedenius, K. R., 1859: *Botaniska exkursioner i Stockholmstrakten*. Stockholm.